

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

AİHL FIKIH DERSİ (10. SINIF)
ÖĞRETİM PROGRAMI

PROGRAMIN YAPISI

Dr. Hüseyin ÇİNAR

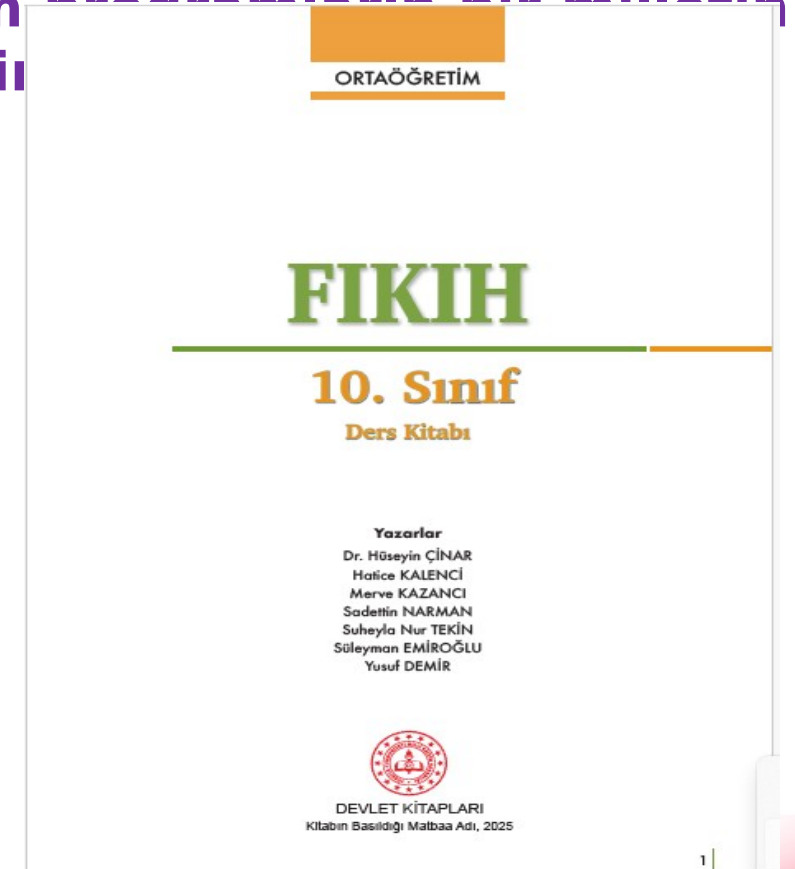
SUNUM İÇERİĞİ

- ➔ İHL FIKIH PROGRAMININ GENEL YAPISI
 - a. Eski (2018) Programın Yapısı
 - b. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (2024)
- ➔ Programının Yapısı
- ➔ PROGRAMIN YAPISINI OLUŞTURAN ANA UNSURLAR
- ➔ ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ FIKIH DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI (10. SINIF) ÇIKTILARI VE BÖREÇ BİLEŞENLERİ İLİŞKİN ESASLAR, GENEL VE ÖZEL AMAÇLAR

PROGRAMIN GENEL YAPISI

Öğretim programı kelime anlamı olarak Latince curriculum (izlenen yol, koşu yolu) anlamına gelir. **Eğitim bilimlerinde öğretim programı**, okulda ya da okul dışında bireye kazandırılması planlanan bir dersin öğretimiyle ilgili tüm etkinlikleri kapsayan yaşantılar düzeneğidir. Öğretim programları bir milletin gelecekteki toplumsal ve kültürel yapısını şekillendiren ve etkili insan yetistirme prosesidir.

PROGRAMIN GENEL YAPISI

a. Eski (2018) Programın Yapısı

Ünite ve kazanımlar, dersin genel amaçlarına ulaşmayı sağlayacak şekilde beş üniteyle belirlenmiştir. (Fıkıh İlmi, Fıkıh İlminin Doğuşu, Gelişmesi ve İctihad, Fikhi Hükümler ve Kaynakları, İbadât, Muamelât ve Ukûbât)

- Programda **5 ünite** içerisinde toplam **41 kazanım** vardır.

FIKIH DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ ÜNİTELERİ, KAZANIM SAYILARI VE SÜRELERİ (2018 yılı)

ÜNİTELER		KAZANIM SAYILARI	DERS SAATİ	DERS SAATİ YÜZDESİ
1.	Fıkıh İlmi	5	10	13,88
2.	Fıkıh İlminin Doğuşu, Gelişmesi ve İctihad	11	14	19,44
3.	Fıkhi Hükümler ve Kaynakları	7	10	13,88
4.	İbadât	13	24	33,33
5.	Muamelât ve Ukûbât	5	14	19,44
TOPLAM		41	72	100

TYMM Fıkıh Programın hazırlık süreci

- Anadolu İmam Hatip Lisesi Fıkıh Programının hazırlık ve geliştirme süreçlerinde eski program gözden geçirilmiş, konuyla ilgili pek çok rapor analiz edilmiştir.
- Sahadaki öğretmenlerden, ilahiyat fakülteleri ve sivil toplum kuruluşlarından uygulanmakta olan öğretim programı hakkında görüşler alınmıştır.
- Üniteler ve içerik çerçevesi oluşturulurken otopsi, organ nakli, estetik ameliyat gibi güncel dini meseleler ele alınmıştır.

Askıdan gelen 182 görüş ve öneriden 42 tanesinde Fıkıh dersi içeriğinin sadeleşmesi ve konuların yetiştirilemediği vb. ifadeler mevcut. Bu ifadeleri sunan öğretmenlerin **oranı yaklaşık %24'tür**. Buradan çıkarılabilecek sonuca göre her 4 öğretmenden 1'i bu görüşlere sahiptir.

Ders ağır,
sadeleştirmeye
gidilmeli

Ders kitabı çok
geniş konuları
içeriyor

yetiştirmekte
zorlanıyoruz

Bu kadar konuyu
haftada 2 saat ile
işlemek çok zor

Üslup ve ibadat
konusu
hafifletilmeli

süre yetersiz

kavram çok
fazla

ayrıntılı

içerikte
sadeleştirme
yapılsın

öğrenciler
anlamakta
zorlanıyor

içerik oldukça
fazla iki saat
yetmiyor

- Eski programda 3. üniteye yer alan Fıkhi Hükümler ve Kaynakları ünitesi yeni programda sadeleştirilmiştir. Feri deliller arasında yer alan İstishab, Şeru men kablena çıkarılmıştır.
- Fıkıh usulü konuları asli kaynaklar: Kitap ve Sünnet; Feri kaynaklar: İcma, Sahabi kavli ve örf; Yöntem ve kaynaklar ise kıyas, istihsan, mesalih-i mürsele ve sedd-i zera'i şeklinde bir tasnif esas alınmıştır.
- Eski programda yer alan 1. ünite Fıkıh ilmi ve 2. ünite Fıkıh ilminin doğuşu, gelişmesi ve içtihat üniteleri yeni programda birleştirilerek Fıkıh ilmi ve tarihi şeklinde 1. ünite olmuştur.
- Eski programda 2. üniteye yer alan içtihat, şartları ve gerekliliği çıkarılmıştır.
- Bu çerçevede yeni öğretim programı beceri temelli bir anlayış

ANAHTAR KAVRAMLARIN SAYISI AÇISINDAN HER İKİ PROGRAMIN KARŞILAŞTIRILMASI

2018 FIKIH ÜNİTE KAVRAM SAYISI	TYMM FIKIH ÜNİTE ANAHTAR KAVRAM SAYISI
1.Ünite	9
2. Ünite	10
3. Ünite	23
4. Ünite	38
5.Ünite	19
Toplam	99 kavram
1.Ünite	8
2. Ünite	7
3.Ünite	6
4.Ünite	4
	25 kavram

1. ÜNİTE	2. ÜNİTE	3. ÜNİTE	4. ÜNİTE	5. ÜNİTE
FIKİH İLMİ	FIKİH İLMİNİN DOĞUŞU, GELİŞMESİ VE İÇTİHAT	FIKİHİ HÜKÜMLER VE KAYNAKLARI	İBADAT	MUAMELAT VE UKUBAT
1. Fıkıh İlminin Tanımı, Amacı ve Önemi 2. Fıkıhın Konusu ve Kapsamı 3. Fıkıh ile Fıkıh Usulü ilişkisi 4. Fıkıh İlminin Diğer İlimlerle ilişkisi 5. Fıkıh İlminin Temel İlkeleri 5.1. Tekliflerde Kolaylık 5.2. Helallerde Genişlik 5.3. Kamu Yararının Gözetilmesi 5.4. Adaletin Gözetilmesi	1. Fıkıhın Başlangıç Dönemi ve İctihat 1.1. Hz. Peygamber Dönemi 1.2. Sahabe Dönemi 1.3. Tâbiîn Dönemi 1.4. İctihat 1.4.1. İctihat ve İctihadın Konusu 1.4.2. İctihadın Şartları 1.4.3. İctihadın Gerekliliği 2. Mezheplerin Oluşum Dönemi 2.1. Fıkıh Mezheplerinin Doğuşunu Hazırlayan Sebepler 2.2. Fikhi Mezhepler 2.2.1. Hanefi Mezhebi 2.2.2. Maliki Mezhebi 2.2.3. Şafii Mezhebi 2.2.4. Hanbeli Mezhebi 3. Fıkıh İlminde Mezhepler Sonrası Gelişmeler 3.1. Fıkıhın Kanunlaştırılması 3.2. Fıkıh İlminde Yeni Gelişmeler	1. Ehliyet 1.1. Ehliyetin Şartları 1.2. Ehliyeti Kısıtlayan Durumlar 2. Hüküm 2.1. Teklifi Hükümler: Ef'âl-i Mükellefin 3. Azimet ve Ruhsat 4. Fikhi Hükümlerin Delilleri 4.1. Asli Deliller 4.1.1. Kitap 4.1.2. Sünnet 4.2. Ferî Deliller 4.2.1. İcma 4.2.2. Kıyas 4.2.3. Sahabe Kavli 4.2.4. İstihsan 4.2.5. Mesâlih-i Mürsele 4.2.6. Örf 4.2.7. Sedd-i Zerâî 4.2.8. İstishâb 4.2.9. Şer'u Men Kablena	1. Namaz 1.1. Ezan 1.2. Namazın Farziyeti ve Önemi 1.3. Namazla İlgili Hükümler 1.4. Namaz Çeşitleri 1.5. İmamet ve Cemaatle Namaz 2. Zekât 2.1. Zekâtın Farziyeti ve Önemi 2.2. Zekât ve Sadaka İlgili Kavramlar ve Hükümler 3. Ramazan Ayı ve Oruç 3.1. Orucun Farziyeti ve Önemi 3.2. Oruçla İlgili Kavram ve Hükümler 3.3. Oruç Çeşitleri 4. Hac 4.1. Haccın Farziyeti ve Önemi 4.2. Hac ve Umreyle İlgili Kavram, Mekân ve Hükümler 5. Kurban 5.1. Kurbanın Vücubiyeti ve Önemi 5.2. Kurbanla İlgili Hükümler 6. Cihat 6.1. Cihatla İlgili Temel Kavram ve Hükümler 6.2. Mekki ve Medeni Ayetlerde Cihat	1. Sosyal Hayat 1.1. Aile Hayatı ve Hükümleri 1.1.1. Nikâh 1.1.2. Boşanma 1.1.3. Miras 2. Ekonomik Hayat 2.1. Mülkiyet Hukuku 2.2. Helal Kazanç 2.3. Akitler 2.4. Karz 2.5. Sarf 2.6. Faiz 2.7. Borsa 2.8. Sigorta 2.9. Enflasyon 2.10. Hileli Satışlar 2.11. Karaborsacılık 2.12. Yapay Olarak Fiyatlarla Oynama 3. İslam Ceza Hukuku: Ukubat

1. ÜNİTE	2. ÜNİTE	3. ÜNİTE	4. ÜNİTE
FIKİH İLMİ ve TARİHİ	FIKHİ HÜKÜMLER ve KAYNAKLARI	İBADAT	MUAMELAT
Usul, fıkıh, mezhep, içtihat, mecelle,	Hüküm, mükellef, edilleler, bas , bas	Taharet, nafile, nisap, kurban	Helal, haram, fetva, mebir , nafaka, riba
16 saat	12 saat	22 saat	18 saat
1.Fıkıh ve Fıkıh Usulü 2.Fıkıh İlminin Temel İlkeleri 3.1. Canlı ve Gelişmeye Açıklık 3.2. Tekliflerde Kolaylık 3.3. Helallerde Genişlik 3.4. Kamu yararının gözetilmesi 3.5. Adaletin Gözetilmesi 3. Fıkıh Tarihi 4.1. Hz. Peygamber Dönemi 4.2. Sahabe ve Tabiin Dönemi 4.3. Mezheplerin Oluşum Dönemi ve İctihat 4.3.1. <i>Fikhi mezheplerin doğuşunu hazırlayan sebepler.</i> 4.3.2. <i>Fikhi Mezhepler</i> 4.3.2.1. <i>Haneffî Mezhebi</i> 4.3.2.2. <i>Mâlikî Mezhebi</i> 4.3.2.3. <i>Şâfiî Mezhebi</i> 4.3.2.4. <i>Hanbelî Mezhebi</i> 4.4. Fıkıhın Kanunlaşması	1. Fikhi Hükümler 1.1. Hükümün Tanımı 1.2. Mükellef ve Ehliyet 2.Fikhi hükümlerin delilleri 2.1. Asli deliller 2.1.1. <i>Kitap</i> 2.1.2. <i>Sünnet</i> 2.2. Ferî deliller 2.2.1. <i>İcma</i> 2.2.3. <i>Örf</i> 2.2.3. <i>Sahabe Kavli</i> 2.3. <i>Fikhi Hükümlerin Yöntemleri</i> 2.3.1 <i>Kıyas</i> 2.3.2. <i>İstihsan</i> 2.3.3. <i>Mesalihi Mürsele</i> 2.3.4. <i>Seddi Zeraî</i>	1. Namaz 1.1. Namaz ve Önemi 1.2. Namazla İlgili Hükümler 1.3. Namaz Çeşitleri 2. Oruç 2.1. Oruç ve Önemi 2.2. Oruçla İlgili Hükümler 2.3. Oruç Çeşitleri 3. Zekât 3.1. Zekât ve Önemi 3.2. Zekât ve Sadaka ile İlgili Hükümler 4. Hac 4.1. Hac ve Önemi 4.2. Hac ve Umreye İlgili Hükümler 5. Cihat	1. Aile Hayatı 1. <i>Nikah</i> 2. Boşanma 2. Ekonomik Hayat 1. Helal kazanç (+karz) 2. Faiz yasağı 3. Sigortanın hükmü 4. Yapay Olarak Fiyatlarla Oynama 5. Borsa, <i>kripto para</i> 6. Bahis Oynamak 3. Helaller ve Haramlar 1. Yiyecek-içecekler ile ilgili hükümler 2. Giyinme ve tesettürle ilgili hükümler 3. Beden üzerinde yapılan tasarruflar 4. Sosyal medya kullanımı 4. İslam Ceza Hukuku (Ukubat)

İHL FIKIH TYMM MODELİ ÜNİTELER, ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU

	ÜNİTE	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
			Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1.	FIKİH İLMİ VE TARİHİ	4	14	19
2.	FIKHİ HÜKÜMLER VE DELİLLERİ	2	10	14
3.	İBADETLER	5	26	36
4.	SOSYAL VE EKONOMİK HAYAT	4	18	25
	OKUL TEMELLİ PLANLAMA*	-	4	6
	TOPLAM	15	72	100

Zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan; okul dışı öğrenme etkinlikleri, araştırma ve gözlem, sosyal etkinlikler, proje çalışmaları, yerel çalışmalar, okuma çalışmaları vb. çalışmalar için ayrılan süredir. Çalışmalar için ayrılan süre, eğitim öğretim yılı içinde planlanır ve yıllık planlarda ifade edilir.

ÖĞRETİM PROGRAMLARININ TEMEL YAKLAŞIMI

Türk eğitim sistemi, bütün ideolojilerin üstünde millî bir şahsiyet inşa etmek ve o şahsiyetlerden oluşan bir toplum oluşturabilmek için;

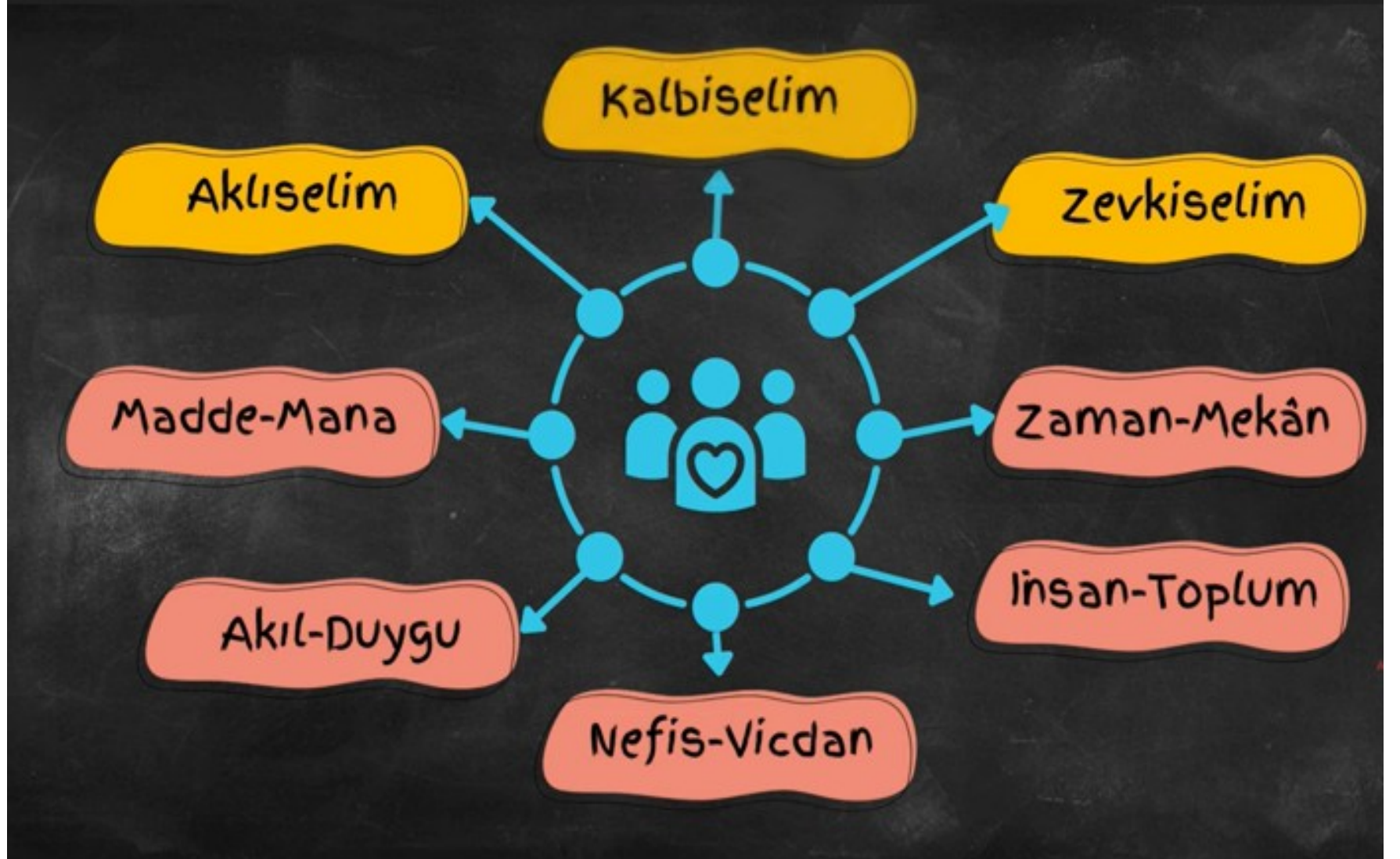
Ahlaklı, erdemli, milleti ve insanlık için iyi, doğru, faydalı ve güzel olanı yapmayı ideal edinmiş,

Eleştirel düşünebilen, sorgulayan, araştıran, mesuliyet sahibi,

Yalnızca medeniyete uyum sağlayan değil, etkin olarak medeniyet kurucusu ve geliştiricisi bilge nesilleri

Kökeninde
Bilgi,
Odağında
Beceri,
Hedefinde
Gelecek!

ÖĞRENCİ PROFİLİ: YETKİN VE ERDEMLİ İNSAN

Ontolojik Bütünlük: Ruh ve
Beden Bütünlüğü

Epistemolojik Bütünlük: Bilgi ve
Bilgelik

Zamansal Bütünlük: Geçmişten
Geleceğe Eğitim

Aksiyojik Olgunluk: Değerler,
Ahlaki Bilinç ve Estetik Bakış
AÇISI

**Profili Oluşturan İki Ana
Bütünlük Alanı:** Beden ve Ruh

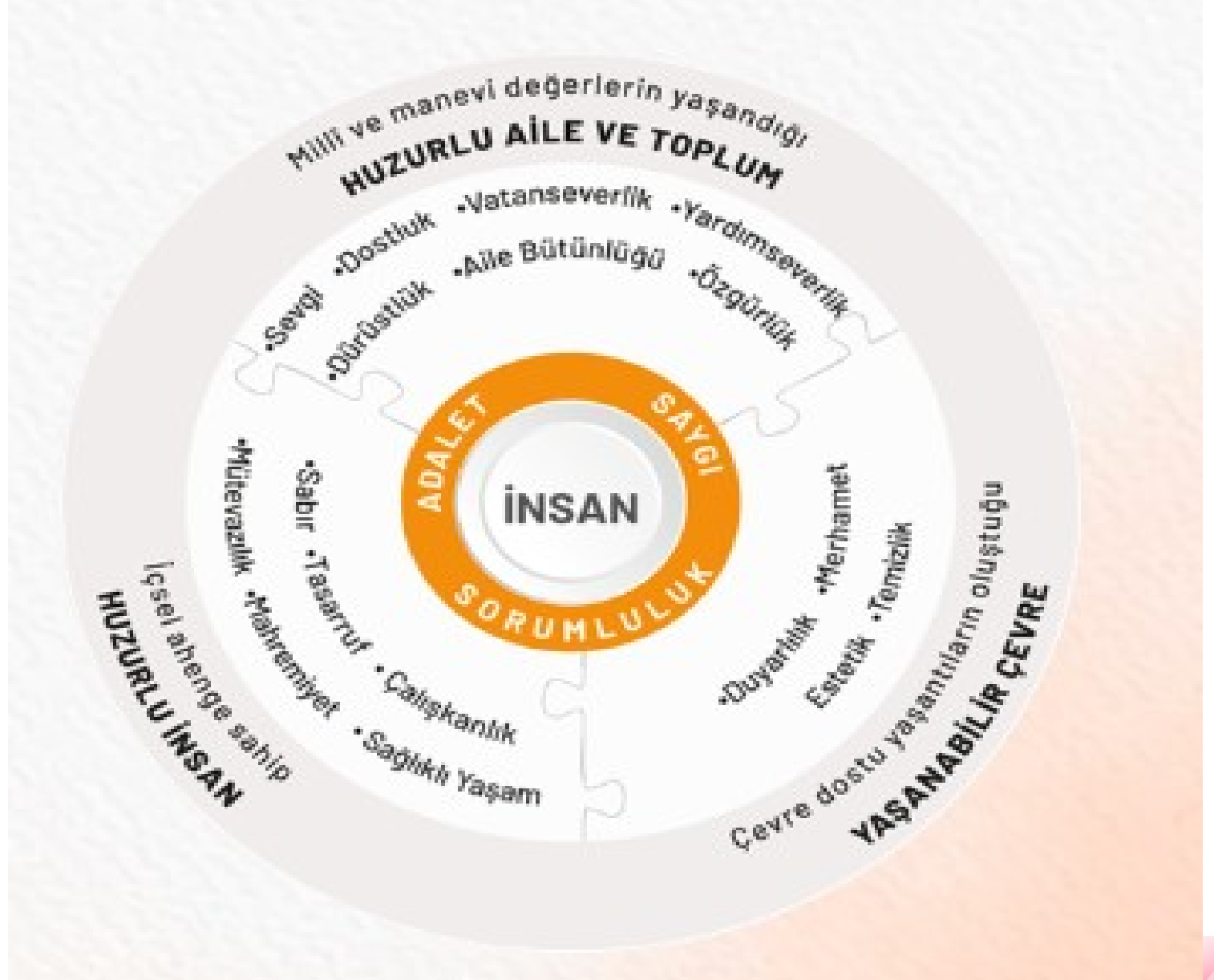
ERDEM-DEĞER-EYLEM ÇERÇEVESİ

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde kişiyi erdemlere ulaştıran ve dahası eylemleri aracılığıyla gözlemlenebilen değerler Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi ile kavramsallaştırılmaktadır.

Çerçeve'nin ana hedefi; eylemlerden değerlere, değerlerden erdemli insana, erdemli insandan ise nihai hedef olarak "Huzurlu Aile ve Toplum", "Yaşanabilir Çevre" ve "Huzurlu İnsan" a ulaşmaktır.

Erdem-Değer-Eylem

Çerçevesi'nde çatı değerler olan

BECERİLER ÇERÇEVESİ

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Beceriler Çerçevesi okul öncesinden lise kademesine kadar becerileri tanımlayarak, her bir beceri alanını birbiriyle ilişkilendirerek nasıl işe koşulacağını ele almıştır.

Kavramsal Beceriler ve Alan Becerileri Öğrenme Çıktılarında kullanılmaktadır.

Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri ve Okuryazarlık Becerileri de programlar arası bileşenler olarak kullanılmaktadır.

BÜTÜNCÜL EĞİTİM YAKLAŞIMI

İnsan; doğası gereği çok yönlü bir varlıktır. Bu doğrultuda insanın zihinsel, sosyal, duygusal, fiziksel, ahlaki bakımdan çok yönlü gelişimini destekleme ihtiyacı “bütüncül eğitim yaklaşımı”nı gerektirmektedir.

Bütüncül eğitim, insan ve toplum hayatında yer alan tüm alanların dikkate alındığı bir eğitim yaklaşımıdır.

Bütüncül eğitimin en genel hedefi; insanı temel değerler doğrultusunda yetiştirmek, insanın kendisi dâhil tüm varlıkların varoluşunun değerini

Öğretim Programı, **beceri temelli** olarak yapılandırılmıştır.

Bu çerçevede kitap yazımında ve öğrenme-öğretme yaşantılarında programda yer verilen **becerilerin ve süreç bileşenlerinin, değerlerin, eğilimlerin ve anahtar kavramların bütüncül bir şekilde** kazandırılmasına özen gösterilir.

ÖĞRENME ÇIKTILARI ÇERÇEVESİ

Günümüzde sosyal, kültürel alanlar ile ekonomi, teknoloji alanlarında gerçekleşen hızlı değişim ve dönüşümler insanların sahip olması gereken bilgi ve becerilerin farklılaşmasını, eğilimlerin farklı şekilde işe koşulmasını ve değerlerin tabii bir şekilde kazandırılmasını gerektirmektedir.

Bu değişim sürecinde zihinsel faaliyetlerin insanlar tarafından anlamlandırılıp kullanılması için değişim ve dönüşümün bir bütün olarak tanımlanması gerekmiştir.

Buna göre söz konusu dönüşümlerin birer yansıması olarak öğrencileri çağın gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatmak için çeşitli yenilikçi politika ve uygulamaları öğretim programları aracılığıyla hayata geçirmek amaçlanmıştır.

Kavramsal beceriler; karmaşık bir süreç gerektirmeden edinilen ve gözlenebilen temel beceriler ile soyut fikirleri ve karmaşık süreçleri eyleme dönüştürürken zihinsel faaliyetlerin bir ürünü olarak kullanılan bütünleşik ve üst düzey düşünme becerilerini ifade eder. Bu eylemler iç içe geçmiş üç farklı boyut (**temel, bütünleşik ve üst düzey düşünme**) içeren geniş bir beceri kümesinin parçaları olarak tanımlanmıştır

Temel Beceriler (KB1)

Karmaşık bir süreç gerektirmeden edinilen, gözlenebilen eylemleri ifade eder. **Saymak, okumak, yazmak, çizmek, bulmak, seçmek, belirlemek, işaret etmek, ölçmek, sunmak, çevirmek, kaydetmek** gibi eylemler temel beceriler arasında gösterilebilir.

Bütünleşik Beceriler (KB2)

Süreç modellemesi yapılabilen eylemleri ifade eder. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli öğretim programlarında (I) çelişki giderme, (II) gözlemlleme, (III) özetleme, (IV) çözümleme, (V) sınıflandırma, (VI) bilgi toplama, (VII) karşılaştırma, (VIII) sorgulama, (IX) genelleme, (X) çıkarım yapma, (XI) gözleme dayalı tahmin etme, (XII) mevcut bilgiye/veriye dayalı tahmin etme, (XIII) yapılandırma, (XIV) yorumlama, (XV) yansıtırma, (XVI) muhakeme (akıl yürütme), (XVII) değerlendirme, (XVIII) tartışma, (XIX) mantıksal denetleme ve (XX) sentezleme olmak üzere yirmi bütünleşik beceri tanımlanmıştır.

Üst Düzey Düşünme Becerileri (KB3)

Bütünleşik becerilerden en az ikisini içeren ve çok boyutlu zihinsel süreçleri gerektiren eylemleri ifade eder. Kavramsal becerilerde vurgulandığı üzere temel ve bütünleşik beceriler arasında bir aşamalılık ilişkisi bulunmamaktadır. Bu beceriler, üst düzey düşünme becerilerinin hayata geçirilmesindeki alt yapıyı oluşturmaktadır. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde (I) **karar verme**, (II) **problem çözme** ve (III) **eleştirel düşünme** olmak üzere üç üst düzey düşünme becerisi tanımlanmıştır.

Din Eğitimi ve Öğretimi Alan Becerileri (DAB)

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde din eğitimi ve öğretimine yönelik alan becerilerinin yapılandırılmasında Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni, literatür, alanın kendine özgü yapısı, bu alandaki derslerle ilgili mevzuat ve sosyal ihtiyaçlar ile çağın gereklilikleri göz önünde bulundurulmuştur.

Din eğitimi ve öğretimi alan becerileri ilgili tüm dersleri kapsayan bir yapı esas alınarak belirlenmiştir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde temel kaynakları kullanma, dinî kaynakları tetkik, tahkik, tefekkür, dinî delillere başvurma, tatbik, tilavet ile hitabet ve mesleki uygulama olmak üzere sekiz din eğitimi ve öğretimi alan becerisine yer verilmiştir.

DİN EĞİTİMİ VE ÖĞRETİMİ ALAN BECERİLERİ (DAB)

✓ Temel Kaynakları Kullanma Becerisi (DAB1)

✓ Dinî Kaynakları Tetkik Becerisi (DAB2)

✓ Tahkik Becerisi (DAB3)

✓ Tefekkür Becerisi (DAB4)

✓ Dinî Delillere Başvurma Becerisi (DAB5)

✓ Tatbik Becerisi (DAB6)

✓ Tilavet Becerisi (DAB7)

✓ Hitabet ve Mesleki Uygulama Becerisi (DAB8)

Temel Kaynakları Kullanma Becerisi (DAB1)

İslam dininin temel kaynakları olan Kur'an-ı Kerim ve hadis kaynaklarını kullanabilmek için takip edilecek süreçleri ifade eder. Temel kaynaklara erişme becerisi, "Kur'an-ı Kerim meallerine başvurma" ve "hadis kaynaklarına başvurma" bütünleşik becerilerinden oluşmaktadır.

DAB1.1. Kur'an-ı Kerim Meallerine Başvurma

Süreç Bileşenleri

- DAB1.1.SB1. Olay/konu/durumla ilgili aradığı ayetlerin meallerini bulmak
- DAB1.1.SB2. Ayetlerde geçen şahıs/olay/yer/konu/kavramları belirlemek
- DAB1.1.SB3. Ayetleri içeriklerine göre sınıflandırmak
- DAB1.1.SB4. Ayet mealleri doğrultusunda olay/konu/durumla ilgili çıkarım yapmak
- DAB1.1. SB5. Ayetlerle ilgili yaptığı çıkarımlara olay/konu/durumlarda yer vermek

DAB1.2. Hadis Kaynaklarına Başvurma

Süreç Bileşenleri

- DAB1.2.SB1. Olay/konu/durumla ilgili hadisleri tespit etmek
- DAB1.2.SB2. Hadislerde geçen olay/shahıs/yer/konu/kavramları belirlemek
- DAB1.2.SB3. Hadisleri içeriklerine göre sınıflandırmak
- DAB1.2.SB4. Hadisler doğrultusunda olay/konu/durumla ilgili çıkarım yapmak
- DAB1.2. SB5. Hadislerle ilgili yaptığı çıkarımlara olay/konu/durumlarda yer vermek

b. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (2024) Programının Yapısı

- AİHL FIKIH 10. SINIF Öğretim Programı'nın genel yapısında bazı değişikliklere gidilmiştir.
- Program, ünite odaklı hazırlanmış olup **dört üniteden** oluşmaktadır.
- Mevcut programdaki “**kazanımlar**” bu programda “**öğrenme çıktıları**” adıyla ele alınmıştır.
- Programda toplam **15 öğrenme çıktısı** mevcuttur.
- Öğrenci merkezli bir yapı esas alınmıştır.
- Öğrencilere bilişsel öğrenme ile birlikte beceri kazandırma hedeflenmektedir.

FKH.1. ÜNİTE ÇIKTILARI	FKH.2. ÜNİTE ÇIKTILARI	FKH.3. ÜNİTE ÇIKTILARI	FKH.4. ÜNİTE ÇIKTILARI
FKH.10.1.1. Fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili kaynak kullanımını yönetebilme FKH.10.1.2.Fıkıh ilminin temel ilkeleri ile ilgili argümanları irdeleyebilme FKH.10.1.3. Fıkıh ilminin tarihi ile ilgili zamanı algılayabilme ve kronolojik düşünebilme FKH.10.1.4. Fıkhi mezheplerin oluşumundan sonraki	FKH.10.2.1. Fıkhi hükümlerle ilgili dinî kavramları ayırt edebilme FKH.10.2.2. Fıkhi hükümlerin delilleri ve yöntemleri ile ilgili dinî kavramları bağlamına uygun kullanabilme	FKH.10.3.1. Namaz ibadetini usulüne uygun olarak tatbik edebilme FKH.10.3.2. Oruç ile ilgili deneyimlerini yansıtabilme FKH.10.3.3. Zekâtın hükümlerini sentezleyebilme FKH.10.3.4. Haccın hükümleri ile ilgili kaynak kullanımını yönetebilme FKH.10.3.5. Cihatla ilgili	FKH.10.4.1. Aile hayatı ile ilgili konuları müşahade edebilme FKH.10.4.2. Ekonomik hayat ile ilgili dinî görüş/argümanları irdeleyebilme FKH.10.4.3. Helaller ve haramlarla ilgili dinî meseleleri anlayabilme FKH.10.4.4. İslam ceza hukuku ile ilgili konuları özetleyebilme
Toplam: 4 çıktı	Toplam 2 çıktı	Toplam 5 çıktı	Toplam 4 çıktı
		kullanabilme	

- AİHL FIKIH Dersi Öğretim Programı'nda becerilerin gelişimi; zihinsel, sosyal-duygusal, fiziksel ve ahlaki boyutları içeren bütüncül bir yapıda ele alınmaktadır.
- İçerik çerçevesinde yer alan konular, öğrencilerin eğilimlerinden hareketle **DAB ve kavramsal beceriler ile sosyal bilimler alan becerileri SBAB1**. “Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme”, aracılığıyla verilmiştir.
- Programda içerik çerçevesiyle ele alınması uygun olan sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler ve düşünme becerileri birlikte verilmiştir.

ski ve yeni programda kullanılan bazı kavramların karşılaştırması

Eski Program		Maarif Modeli
Kazanım	→	Öğrenme çıktısı
Alt kazanım	→	Süreç bileşeni
Konular	→	İçerik çerçevesi
Ölçme ve değerlendirme	→	Öğrenme kanıtları
Anahtar kavramlar	→	Anahtar kavramlar

2. PROGRAMIN YAPISINI OLUŞTURAN ANA UNSURLAR

Temanın amacının açıklandığı bölümdür. Temada öğrenilmesi amaçlanan bilgi ve becerilere yönelik açıklamayı ifade eder.

Karmaşık bir süreç gerektirmeden edinilen ve gözlenebilen temel beceriler ile soyut fikirleri ve karmaşık süreçleri eyleme dönüştürürken zihinsel faaliyetlerin bir ürünü olarak işe koşulan öğrenilebilir becerilerini ifade eder. ve becerilerin eyleme dönüştürülmesinde ihtiyaç duyulan yatkınlık olarak da ifade edilebilen öğrenilebilen ve geliştirilebilen davranış örüntüleridir.

1. ÜNİTE: FIKIH İLMİ VE TARİHİ

Bu ünite de fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili kaynak kullanımının yönetilmesi, fıkıh ilminin temel ilkeleri ile ilgili argümanların irdelenmesi, fıkıh ilminin tarihi ile ilgili zamanın algılanması ve kronolojik düşünülmesi, fıkhi mezheplerin oluşumundan sonraki gelişmelerin özetlenmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14 saat

ALAN BECERİLERİ SBAB1. Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme, DAB2.1. Kaynak Kullanımını Yönetme, DAB4.3. Dinî Görüş/Argümanları İrdeleme

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB2.3. Özetleme

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.3. Girişkenlik

Öğrenme
yaşantıları
sonunda
öğrenciye
kazandırılması
amaçlanan bilgi,
beceri ve
becerilerin
süreç
bileşenlerinin
yer aldığı
bölümdür.

ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ FIKIH DERSİ (10. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI

**ÖĞRENME ÇIKTILARI
VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ**

FKH.10.2.1. Fıkhi hükümlerle ilgili dinî kavramları ayırt edebilme

- a) Fıkhi hükümlerle ilgili dinî kavramları tespit eder.
- b) Belirlenen kavramların fıkıh usulündeki yeri ve önemini araştırır.
- c) Fıkhi hükümlerle ilgili kavramları ilişkili olduğu alana göre etiketler.

FKH.10.2.2. Fıkhi hükümlerin delilleri ve yöntemleri ile ilgili dinî kavramları bağlamına uygun kullanabilme

- a) Fıkhi hükümlerin delilleri ve yöntemleri ile ilgili kavramları fark eder.
- b) Fıkhi hükümlerin delilleri ve yöntemleri ile ilgili kavramlar arasında ilişki kurar.
- c) Fıkhi hükümlerin delilleri ve yöntemleri ile ilgili kavramların benzerliklerini ve farklılıklarını açıklar.
- ç) Fıkhi hükümlerin delilleri ve yöntemleri ile ilgili kavramlara sözlü ve yazılı iletişimde bağlamına uygun olarak yer verir.

Bu bölüm öğrenme sürecinde ele alınan bilgi kümesini (bölüm/konu/alt konuya ilişkin sınırları) ifade eder.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Fıkhi Hükümler

Fıkhi Hükümlerin Delilleri ve Yöntemleri

Anahtar Kavramlar

edilleişeriyye, ehliyet, hüküm, maslahat, mekasiduşşeria, mükellef, nas

Bu bölüm temada yer alan anahtar kavramları ifade eder.

Bu bölüm,
öğrenme
çıktılarının
değerlendiril-
mesi ile
uygun ölçme
ve
değerlendirm-
e araçlarını
ifade eder.

ÖĞRENME

KANITLARI

(Ölçme ve

Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; bilgi haritası, anlam çözümleme tablosu, kavram haritası veya eşleştirme soruları aracılığıyla değerlendirilebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak fıkhi hükümlerin delilleri ve yöntemleri ile ilgili fıkıh usulü eserlerini, ansiklopedi maddelerini, ilmiyal kitaplarını ve konu ile ilgili araştırma makalelerini incelemeleri istenebilir. Yapılan çalışmalar; veri toplama, ilişki kurma, içerik ve doğruluk ölçütlerinin bulunduğu analitik dereceli puanlama anahtarı kullanılarak değerlendirilebilir.

Bu bölüm; bilgi, beceri, eğilimler ve değerler arasında kurulan anlamlı ağlara dayanan ve bu yönüyle dinamik bir öğretme-öğrenme sürecini ifade eden bölümdür. Temel kabuller, ön değerlendirme süreci, köprü kurma ve öğrenme-öğretme uygulamaları gibi alt başlıkları bulunmaktadır.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin efalimükellefin kapsamına giren farz, vacip, sünnet, mübah, mekruh, helal ve haram kavramları hakkında temel bilgilere sahip oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

- Öğrencilere bir insanın Yüce Allah'ın emir ve yasakları ile yükümlü tutulabilmesi için gerekli olan şartların neler olabileceği sorulabilir.
- Öğrencilere günlük hayatta karşılaştıkları fıkhi problemlerin çözümünde hangi kaynaklardan yararlanabilecekleri sorulabilir.

Köprü Kurma

Seferî olan bir kişinin oruç ibadetini nasıl yerine getireceği ile ilgili hükümlerin Kur'an-ı Kerim ve sünnetten çıkarıldığı vurgulanarak köprü kurulur.

Bu bölüm, öğrenme profilleri bakımından farklılık gösteren öğrencilere yönelik çeşitli zenginleştirme ve desteklemeye ilişkin öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder. Bu bölüm, öğretmenin ve programın güçlü ve iyileştirilmesi gereken yönlerinin öğretmenlerin kendileri tarafından değerlendirilmesini ifade eder.

FARKLILAŞTIRMA
Zenginleştirme

Öğrencilere Kur'an-ı Kerim'in dinî hükümleri açıklama üslubunu örneklendiren veya Fıkıh usulü literatürünü tanımalarını sağlayan araştırma görevleri verilebilir. Öğrencilerin söz konusu araştırma görevlerini öğrenme profillerine göre farklı yollarla sunmalarına (görsel, sözlü ve yazılı sunum, blog yazısı vb.) imkân sağlanır.

Destekleme

Öğrencilerden kendi öğrenme hızlarında ilerleyebilmeleri için fıkıh ve fıkıh usulü eserlerinden hareketle Kur'an-ı Kerim'de sünnete uymayı vurgulayan ayetleri tespit etmeleri istenebilir.

ÖĞRETMEN
YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

Öğrenme yaşantıları sonunda öğrenciye kazandırılması amaçlanan bilgi, beceri ve becerilerin süreç bileşenlerini ifade eder.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

FKH.10.1.1. Fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili kaynak kullanımını yönetebilme

- a) Fıkıh ve fıkıh usulünü incelemek için gerekli dini kaynakları tespit eder.
- b) Fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili kaynakları özelliklerine göre sınıflandırır.
- c) Seçilen kaynaklardan fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili bilgileri bulur.
- ç) Ulaşılan bilgiler ışığında fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili kaynakları karşılaştırır.
- d) Ulaşılan bilgiler ışığında fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili kaynakları değerlendirir.

Dersin kodu
Sınıf seviyesi
Ünite numarası
Öğrenme çıktısı numarası

Öğrenme çıktısıyla ilişkilendirilen beceriye ait süreç bileşenleri

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Fıkıh ve Fıkıh Usulü
Fıkıh İlminin Temel İlkeleri
Fıkıh Tarihi

Öğrenme sürecinde ele alınan bölüm/konu/alt konuya ilişkin sınırları ifade eder.

Disipline ait başlıca genelleme, ilke, anahtar kavramlar sembolleri vb. ifade eder.

Anahtar Kavramlar

fakih, fıkıh, içtihat, ilmihal, Mecelle, mezhep, müçtehit, usul

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; çıkış kartı, açık uçlu sorular, boşluk doldurma maddeleri, öğrenme günlüğü, anlam çözümleme tamamlama tablosu, öz değerlendirme formu, cümle tamamlama soruları ve Frayer diyagramı aracılığıyla değerlendirilebilir.

Öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi ile uygun ölçme ve değerlendirme araçlarını ifade eder.

Öğrenme çıktıları eylem

Öğrenme çıktıları, eğitim, programlar arası bileşenler ve öğrenme kanıtları arasında kurulan ve anlamlı ilişkilere dayanan öğrenme-öğretme sürecini ifade eder.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencinin fıkıh kavramını ve fıkhi mezhepler konusunu temel eğitim kapsamında aldığı din kültürü ve ahlak bilgisi derslerinden bildiği, sosyal hayatta fıkhi mezhep farklılıklarını ve dini hükümlerin farklı yorumlanışını gözlemlediği kabul edilmektedir.

Önceki öğrenme-öğretme süreçlerinden getirildiği kabul edilen bilgi ve becerileri ifade eder.

Yeni bilgi ve becerilerin öğrenilmesi için sahip olunması gereken ön bilgi ve becerilerin değerlendirilmesi ile öğrenme sürecindeki ilgi ve ihtiyaçların belirlenmesini ifade eder.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin "Usul olmadan vusul olmaz." ifadesini fıkıh ve fıkıh usulü ile ilişkilendirmeleri istenebilir.

Köprü Kurma

Fıkıh ilmiyle ilgili bir metin verilerek, öğrencilerin bu ilmi günlük hayatta karşılaşılabilecekleri olaylarla ilişkilendirmeleri sağlanır.

Mevcut bilgi ve beceriler ile edinilecek bilgi ve beceriler arasında bağlantı oluşturma sürecini ifade eder.

Hedeflenen öğrenci profili ve temel öğrenme yaklaşımları ile uyumlu öğrenme-öğretme yaşantılarının hayata geçirildiği uygulamaları ifade eder.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

FKH-10-1.1

Fıkıh ilminin tanımı, amacı, önemi, konusu ve fıkıh-usul ilişkisi açıklanır. Usul ve fakih kavramlarına yer verilir. Öğrenciler, fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili öğrencilerin yararlanabileceği geçerli ve güvenilir, dijital ve basılı kaynakları öğretmen rehberliğinde tespit eder. Öğrencilerin tespit edilen kaynakları inceleyerek özelliklerine göre sınıflandırmaları sağlanır. Öğrenciler, keşfetme, araştırma ve anlama arzusundan hareketle fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili bilgileri belirlenen kaynaklardan bulur (E1-1). Öğrencilerden, ulaşılan bilgiler ışığında fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili kaynakları karşılaştırmaları istenir. Bu süreçte zıt panel tekniği kullanılabilir. Öğrenciler, ulaşılan bilgiler ışığında fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili kaynakları değerlendirir. Bu süreçte öğrencilerden zamanı etkili bir şekilde kullanarak kısa bir metin yazmaları istenir (D3-2, OBT-2). Öğrencilerden fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili öz farkındalıklarını artırmak için öğrenme günlükleri hazırlamaları istenebilir (SDB1-1). Bilgi ve becerilerin ölçülmesinde açık uçlu sorular kullanılabilir.

ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ FIKIH DERSİ (10. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI

Öğrenme profilleri bakımından farklılık gösteren öğrencilere yönelik çeşitli zenginleştirme ve desteklemeye ilişkin öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Öğrencilerden geçerli ve güvenilir kaynakları kullanarak fıkıh ilminin konusu, amacı ve temel ilkeleri ile ilgili araştırma yapmaları istenebilir. Öğrencilerin söz konusu araştırma görevlerini öğrenme profillerine göre farklı yollarla sunmalarına (görsel, sözlü ve yazılı sunum, blog yazısı vb.) imkân sağlanır.

Akranlarından daha ileri düzeydeki öğrencilere genişletilmiş ve derinlemesine öğrenme fırsatları sunan, onların bilgi ve becerilerini geliştiren öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.

Destekleme

Öğrencilerden kendi öğrenme hızlarında ilerleyebilmeleri için Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından yayımlanan "İlmihal" kitabının içeriğini incelemeleri ve fıkıh ilminin konularını tespit etmeleri istenebilir.

Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrencilere ortam, içerik, süreç ve ürün bağlamında uyarlanmış öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.

Öğretmenin ve programın güçlü ve iyileştirilmesi gereken yönlerinin öğretmenlerin kendileri tarafından değerlendirilmesini ifade eder.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

Dinî Kaynakları Tetkik Becerisi (DAB2)

Bir konu hakkında bilgi edinilmesi için dinî kaynakların tetkik edilmesinde takip edilecek süreci ifade eder. Dinî kaynakları tetkik becerisi; "kaynak kullanımını yönetme", "özetleme" ve "dinî kaynakların ilişkisini değerlendirme" bütünleşik becerilerinden oluşmaktadır.

DAB2.1. Kaynak Kullanımını Yönetme

Süreç Bileşenleri

- DAB2.1.SB1. Bir olay/konu/durumu incelemek veya bir meseleyi çözmek için gerekli dinî kaynakları tespit etmek
- DAB2.1.SB2. Dinî kaynakları alana/konuya/özelliklerine göre sınıflandırmak
- DAB2.1.SB3. Seçilen dinî kaynaklardan olay/konu/durum ile ilgili bilgileri bulmak
- DAB2.1.SB4. Ulaşılan bilgiler ışığında seçtiği dinî kaynakları karşılaştırmak
- DAB2.1.SB5. Ulaşılan bilgiler ışığında seçtiği dinî kaynakları değerlendirmek

KB2.3. Özetleme

Süreç Bileşenleri

- KB2.3.SB1. Metin/olay/konu/durum ile ilgili çözümleme yapmak
- KB2.3.SB2. Metin/olay/konu/durum ile ilgili sınıflandırma yapmak
- KB2.3.SB3. Metin/olay/konu/durumu yorumlamak (kendi cümleleri ile aktarmak)

FKH.10.1.1. Fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili kaynak kullanımını yönetebilme

- a) Fıkıh ve fıkıh usulünü incelemek için gerekli dinî kaynakları tespit eder.
- b) Fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili kaynakları özelliklerine göre sınıflandırır.
- c) Seçilen kaynaklardan fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili bilgileri bulur.
- ç) Ulaşılan bilgiler ışığında fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili kaynakları karşılaştırır.
- d) Ulaşılan bilgiler ışığında fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili kaynakları değerlendirir.

1. ÜNİTE: FIKIH İLMİ VE TARİHİ

Bu ünite de fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili kaynak kullanımını yönetilmesi, fıkıh ilminin temel ilkeleri ile ilgili argümanların irdelenmesi, fıkıh ilminin tarihi ile ilgili zamanın algılanması ve kronolojik düşünülmesi, fıkhi mezheplerin oluşumundan sonraki gelişmelerin özetlenmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14 saat

ALAN BECERİLERİ SBAB1. Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme, DAB2.1. Kaynak Kullanımını Yönetme, DAB4.3. Dinî Görüş/Argümanları İrdeme

FKH.10.1.1. Fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili kaynak kullanımını yönetebilme

- a) Fıkıh ve fıkıh usulünü incelemek için gerekli dinî kaynakları tespit eder.
- b) Fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili kaynakları özelliklerine göre sınıflandırır.
- c) Seçilen kaynaklardan fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili bilgileri bulur.
- ç) Ulaşılan bilgiler ışığında fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili kaynakları karşılaştırır.
- d) Ulaşılan bilgiler ışığında fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili kaynakları değerlendirir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

FKH.10.1.1

Fıkıh ilminin tanımı, amacı, önemi, konusu ve fıkıh-usul ilişkisi açıklanır. Usul ve fakih kavramlarına yer verilir. Öğrenciler, fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili öğrencilerin yararlanabileceği geçerli ve güvenilir, dijital ve basılı kaynakları öğretmen rehberliğinde **tespit eder**. Öğrencilerin tespit edilen kaynakları inceleyerek özelliklerine göre **sınıflandırmaları sağlanır**. Öğrenciler, keşfetme, araştırma ve anlama arzusundan hareketle fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili bilgileri belirlenen kaynaklardan **bulur (E1.1)**. Öğrencilerden, ulaşılan bilgiler ışığında fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili kaynakları **karşılaştırmaları** istenir. Bu süreçte zıt panel tekniği kullanılabilir. Öğrenciler, ulaşılan bilgiler ışığında fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili kaynakları **değerlendirir**. Bu süreçte öğrencilerden zamanı etkili bir şekilde kullanarak kısa bir metin yazmaları istenir **(D3.2, OB1.2)**. Öğrencilerden fıkıh ve fıkıh usulü ile ilgili öz farkındalıklarını artırmak için öğrenme günlükleri hazırlamaları istenebilir **(SDB1.1)**. Bilgi ve becerilerin ölçülmesinde açık uçlu sorular kullanılabilir.

FKH.10.1.2. Fıkıh ilminin temel ilkeleri ile ilgili argümanları irdeleyebilme

- a) Fıkıh ilminin temel ilkeleri ile ilgili argümanları tespit eder.
- b) Fıkıh ilminin temel ilkeleri ile ilgili argümanları karşılaştırır.
- c) Fıkıh ilminin temel ilkeleri ile ilgili argümanları temel dinî bilgi kaynaklarını ölçüt olarak inceler.
- ç) Fıkıh ilminin temel ilkeleri ile ilgili tercih edilebilir argümanları gerekçeleriyle belirler.

FKH.10.1.2

Fıkıh ilminin temel ilkelerine dair bilgi verilir. Temel ilkelerin gelişmeye açıklık, tekliflerde kolaylık, helallerde genişlik, kamu yararını gözetmek ve adaleti gözetmek olduğu ortaya konur. Öğrencilerin fıkıh ilminin temel ilkeleri ile ilgili argümanları tespit etmesi sağlanır. Öğrencilerden fıkıh ilminin temel ilkeleri ile ilgili argümanları karşılaştırmaları istenir. Bu süreçte iş birlikli çalışma yöntemi ile Frayer diyagramı hazırlamaları istenebilir (SDB2.2). Adaletin gözetilmesi ilkesi ele alınırken ayet veya hadisler üzerinden insan ilişkilerinde yakınlık ve menfaat gözetmeksizin karşısındakinin duygu ve düşüncelerini anlayarak iş dağılımı yapmaları sağlanır (E2.1, D1.2). Fıkıh ilminin temel ilkeleri ile ilgili argümanları temel dinî bilgi kaynaklarını (Kur'an, sünnet, fıkıh, fıkıh usulü ve diğer dijital/basılı kaynaklar) ölçüt olarak inceler. Bu süreçte anlam çözümleme tablosundan yararlanılabilir. Öğrencilerin fıkıh ilminin temel ilkeleri ile ilgili tercih edilebilir argümanları gerekçeleriyle belirlemeleri sağlanır. Bu süreçte cümle tamamlama soruları kullanılabilir (OB1.3). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çıkış kartı kullanılabilir.

B4.3. Dinî Görüş/Argümanları İrdeleme

İÇERİK ÇERÇEVESİ, ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde programların teknik açıdan gerektiğinde yenilenen, güncellenen, sadeleşen bir esnekliğe sahip olması amaçlanmıştır.

Bu bağlamda, bilişsel yükün öğrencinin gelişim düzeyine uygun olarak sadeleştirilmesi temel alınmıştır. Önemli görülen her şeyi öğretmek adına bir bilgi kataloğu oluşturmak yerine rafine bir yapı sunulmuştur.

Bu yapı doğrultusunda AİHL FIKIH Öğretim Programı'nda içerik çerçevesi oluşturulurken önceki programa göre sadeleştirmeler yapılmıştır.

İçerik çerçevesinde ana başlıklara yer verilmiştir. Alt başlıklara öğrenme çıktılarından yararlanılarak ders kitabında yer

10. SINIF 1. ÜNİTE FIKIH İLMİ VE TARİHİ (14 ders saati)	10. SINIF 2. ÜNİTE FIKHI HÜKÜMLER VE DELİLLERİ (10 ders saati)	10. SINIF 3. ÜNİTE İBADETLER (26 ders saati)	10. SINIF 4. ÜNİTE SOSYAL VE EKONOMİK HAYAT (18 ders saati)
1. Fıkıh ve Fıkıh Usulü 2. Fıkıh İlminin Temel İlkeleri 3. Fıkıh Tarihi	1. Fikhi Hükümler 2. Fikhi Hükümlerin Delilleri ve Yöntemleri	1. Namaz 2. Oruç 3. Zekât 4. Hac 5. Cihat	1. Aile Hayatı 2. Ekonomik Hayat 3. Helaller ve Haramlar 4. İslam Ceza Hukuku (Ukubat)

İçerik çerçevesinde ana başlıklara yer verilmiştir. Alt başlıklara öğrenme çıktılarından yararlanılarak ders kitabında yer verilecektir.

ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ FIKIH DERSİ (10. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI

**ÖĞRENME ÇIKTILARI
VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ**

ALAN BECERİLERİ
DAB4.1. Müşahede Etme,

**DAB4.2. Dinî Meseleleri
Anlama,**

**DAB4.3. Dinî
Görüş/Argümanları
İrdeleme**
**KAVRAMSAL
BECERİLER**

KB2.3. Özetleme

FKH.10.4.1. Aile hayatı ile ilgili konuları müşahade edebilme

- a) Aile hayatı ile ilgili konuları belirler.
- b) Aile hayatı ile ilgili belirlenen konular hakkında soru sorar.
- c) Aile hayatı ile ilgili merak ettiği konuları inceler.
- ç) Aile hayatı ile ilgili yaptığı inceleme sonuçları hakkında çıkarım yapar.

FKH.10.4.2. Ekonomik hayat ile ilgili dinî görüş/argümanları irdeleyebilme

- a) Ekonomik hayat ile ilgili konular hakkında görüş/argümanları tespit eder.
- b) Ekonomik hayat ile ilgili konular hakkında görüş/argümanları karşılaştırır.
- c) Ekonomik hayat ile ilgili konular hakkında görüş/argümanları temel dinî bilgi kaynaklarını ölçüt alarak inceler.
- ç) Ekonomik hayat ile ilgili konular hakkında tercih edilebilir görüş/argümanları gerekçeleriyle belirler.

FKH.10.4.3. Helaller ve haramlarla ilgili dinî meseleleri anlayabilme

- a) Helaller ve haramlarla ilgili dinî meseleleri fark eder.
- b) Helaller ve haramlarla ilgili dinî meseleleri tanımlar.
- c) Helaller ve haramlarla ilgili dinî meselelerin ortaya çıkış sebeplerini açıklar.
- ç) Helaller ve haramlarla ilgili dinî meselelerin özelliklerini belirler.

FKH.10.4.4. İslam ceza hukuku ile ilgili konuları özetleyebilme

- a) İslam ceza hukukunun konuları ile ilgili çözümleme yapar.
- b) İslam ceza hukukunun konuları ile ilgili sınıflandırma yapar.
- c) İslam ceza hukukunun konuları ile ilgili yorumlama yapar.

5. ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ

BİLEŞENLERİ

- Öğrenme çıktıları, öğrenme yaşantıları sonunda öğrenciye kazandırılması amaçlanan bilgi, beceri ve becerilerin süreç bileşenlerini ifade eder.
- Öğrenme çıktıları, öğretim programında her temada yer alan içerik çerçevesi ile öğrencilere kazandırılması hedeflenen çeşitli becerilerin birleştirilmesi yoluyla oluşturulmuştur.
- Programda 4 ünite 15 öğrenme çıktısı vardır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Fıkıh ve Fıkıh Usulü
Fıkıh İlminin Temel İlkeleri
Fıkıh Tarihi

2.3. ÜNİTELER, ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU

	ÜNİTE	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
			Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1.	FIKİH İLMİ VE TARİHİ	4	14	19
2.	FIKHİ HÜKÜMLER VE DELİLLERİ	2	10	14
3.	İBADETLER	5	26	36
4.	SOSYAL VE EKONOMİK HAYAT	4	18	25
	OKUL TEMELLİ PLANLAMA*	-	4	6
	TOPLAM	15	72	100

Okul Temelli Planlama

- Programda üniteler için bir işleniş süresi belirlenmiştir. Bu sürelerle ilave olarak her sınıf seviyesinde 4'er saat **“okul temelli planlama”** için ayrı bir süre verilmiştir.
- Okul temelli planlama zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan; okul dışı öğrenme etkinlikleri, araştırma ve gözlem, sosyal etkinlikler, proje ve okuma çalışmaları için ayrılan süredir.
- Bu çalışmalar için ayrılan süre eğitim öğretim yılı içinde planlanır ve yıllık planlarda ifade edilir. Yıllık planlar hazırlanırken **72 saatlik ders saati süresinin 4 saati okul temelli planlamaya ayrılır.**

ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ FIKIH DERSİ (10. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

- *Anadolu İmam Hatip Lisesi Fıkıh Dersi (10. Sınıf) Öğretim Programı, beceri temelli olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede kitap yazımında ve öğrenme-öğretme yaşantılarında programda yer verilen becerilerin ve süreç bileşenlerinin, değerlerin, eğilimlerin ve anahtar kavramların **bütüncül bir şekilde kazandırılmasına özen gösterilir.***
- Programda her ünitenin en az bir öğrenme çıktısını ölçmeye ve değerlendirmeye yönelik performans görevi verilmesi esas alınmıştır.
- Programda her bir ünite için kullanılacak süre ve ünitelerin işleniş sırası belirlenmiştir. **Bununla birlikte zümre öğretmenlerince öğrenci seviyesi ve çevre şartlarına uygun planlama yapılabilir.**
- Fıkıh ilminin konularından olan “İbadetler” ile “Sosyal ve Ekonomik Hayat” ünitelerindeki öğrenme çıktılarında mezheplerin farklı anlayış ve uygulamalarıyla ilgili bilgiler, ihtiyaç duyulması hâlinde öğrenme-öğretme uygulamalarında bahsedildiği çerçevede kitap yazarı ve öğretmen tarafından açıklanır.
- Programda öğrencilere kazandırılması hedeflenen becerilerin gerçekleşmesi için çevre imkânları elverdiği ölçüde öğrencilerin **dinî, tarihî ve kültürel mekânları yerinde tanımaları sağlanır.**
- İçerik çerçevesinde yer alan ayet ve surelerin anlamları verilirken **Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından hazırlanan meal ve tefsirlerden, Diyanet İşleri Başkanlığına ait görsel, işitsel ve dijital materyallerden yararlanılabilir.**

ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ MESLEK DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ **GENEL AMAÇLARI**

- İslam dininin inanç, ibadet ve ahlak esaslarını içselleştiren;
- İslam'ın temel kaynaklarını tanıyan;
- İslam dinine mensup olmanın huzur ve mutluluğunu hisseden;
- Dini doğru anlama ve dinî meselelere çözüm üretmede bu kaynaklara başvurabilen;
- Hz. Muhammed'i (sav) örnek alan;
- İbadetlerle ilgili uygulama becerisi ve alışkanlığına sahip;
- Dünya ahiret dengesini kurabilen;
- Ahlaki olgunluğa erişmiş;
- İnceleyen, araştıran, analitik düşünen ve edindiği bilgiler ışığında akli ve nakli delilleri kullanarak problemlere çözüm üretebilen;
- Din hizmetleri uygulama becerisi kazanan;
- Toplumu din konusunda aydınlatan;
- Toplumun dinî bilgilerle ilgili ihtiyaçlarına cevap verebilen bireyler yetiştirmektir.

ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ FIKIH DERSİ (10. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI

- Fıkıh ilminin Müslüman'ın günlük yaşamındaki önemini fark etmeleri,
- Fıkıh ilminin temel ilkelerini yorumlamaları,
- Fıkhi mezheplerin ortaya çıkışını hazırlayan sebepleri ve gelişim süreçlerini değerlendirmeleri,
- Fıkhi hükümlerle ilgili dinî kavramları ayırt edebilmeleri,
- Fıkhi hükümlerin delillerini ve yöntemleri ile ilgili dinî kavramları bağlamına uygun kullanabilmeleri,
- İslam'daki ibadetlerle ilgili hükümleri öğrenmeleri,
- Günümüz dünyasında ortaya çıkan problemlerin fıkıh ilmi içinde nasıl ele alındığı hakkında anlayış geliştirmeleri,
- Günlük hayatta karşılaştıkları fıkhi problemlerin çözümünde hangi kaynaklardan yararlanacaklarını ve nasıl bir yaklaşım sergileyeceklerini bilmeleri,
- Sosyal ve ekonomik hayatın değişimine bağlı olarak ortaya çıkan fıkhi meselelerin hükümleri hakkında çıkarım yapmaları amaçlanmaktadır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Anadolu İmam Hatip Lisesi Fıkıh Dersi Öğretim Programı'nın Yapısı (Temalar, İçerik Çerçevesi ve Öğrenme Çıktıları)